

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγικό σημείωμα	7
Προδιάθεση: Ο 20ος αιώνας των μεγάλων αντιφάσεων στην ιστορία των πολιτικών θεσμών της Ευρώπης	9

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΩΤΗ: Ιστορία των πολιτικών θεσμών:

Αντικείμενο και μεθοδολογικές επισημάνσεις

1. Αντικείμενο της Πολιτικής Ιστορίας. Το επίθετο πολιτικός-ή-ό. Η εξουσία	17
2. Οι θεσμοί από νομική και κοινωνιολογική σκοπιά	19
3. Πολιτικοί θεσμοί. Πολιτικό σύστημα. Πολίτευμα	20
4. Χωριστή και συγκριτική μελέτη της πολιτικής ιστορίας κάθε χώρας	21
5. Παράγοντες που προσδιορίζουν την ιστορική εξέλιξη των πολιτικών θεσμών	22
6. Ο ρόλος του οικονομικού παράγοντα: Η μαρξιστική θεωρία. Η αναπτυξιακή προσέγγιση	23
7. Η σχετικότητα της σημασίας του οικονομικού παράγοντα	28

ΕΝΟΤΗΤΑ ΔΕΥΤΕΡΗ: Γέννηση, ανάπτυξη και μεταλλαγή των θεσμών της φιλελεύθερης δημοκρατίας στην Ευρώπη

1. Σύνταγμα, αστικός φιλελευθερισμός και φιλελεύθερο πολίτευμα	35
2. Ατομικές ελευθερίες και θεσμοί του κράτους δικαίου	36
3. Ο εκδημοκρατισμός του φιλελεύθερου πολιτεύματος: η καθολική ψηφοφορία	39
4. Η κοινωνικο-οικονομική εξέλιξη και η αλλοίωση των θεσμών της φιλελεύθερης δημοκρατίας	41
5. Ο «εσωτερικός εχθρός»	42
6. Η ουσιαστική αναίρεση των θεσμικών και ιδεολογικών βάσεων της φιλελεύθερης δημοκρατίας	46
7. Μηχανισμοί αναστολής των συνταγματικών θεσμών	49
8. Θεσμοί: ιστορικές κατακτήσεις	51
9. Πολιτική ελευθερία και «δημοκρατική ορθοδοξία»	52

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΤΗ: Συνταγματικοί θεσμοί και μορφές διακυβέρνησης του φιλελεύθερου κράτους

1. Οι συνταγματικές αρχές και οι θεσμοί του φιλελεύθερου κράτους	63
α) Οι συνταγματικές αρχές του φιλελεύθερου κράτους	63
β) Η εξωτερική διάκριση μεταξύ Κράτους και κοινωνίας των πολιτών: Η διορθωτική παρέμβαση των εκλογών	72
γ) Η διάκριση στο εσωτερικό του Κράτους: Η διάκριση των εξουσιών	82
δ) Η σημασία της καταγωγής των θεσμών στην ερμηνεία του Συντάγματος. Ανάλυση με βάση την αρχή της διάκρισης των λειτουργιών	90
ε) Τα πολυκομματικά συστήματα	96
2. Οι μορφές διακυβέρνησης του φιλελεύθερου κράτους	104
α) Το κοινοβουλευτικό σύστημα	105
β) Το προεδρικό σύστημα	108
3. Η πολιτική «ουδετερότητα» της πολιτείας	111

ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗ: Η κρίση των θεσμών της φιλελεύθερης δημοκρατίας στο μεσοπόλεμο (1918-1939)

1. Οι μορφές της κρίσης των πολιτικών θεσμών στην Ευρώπη του μεσοπολέμου	123
2. Οι μηχανισμοί αυτορρύθμισης του συστήματος	125
3. Η κρίση των θεσμών και οι Ευρωπαϊκές δημοκρατίες	128
4. Η σημασία της κρίσης και το κοινωνικο-οικονομικό της υπόβαθρο	129

ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΕΜΠΤΗ: Το πολίτευμα και τα πολιτικά κόμματα στην Μ. Βρετανία

1. Το σύστημα των δύο κομμάτων	139
2. Χαρακτηριστικά γνωρίσματα των δυο βρετανικών κομμάτων	140
3. Η επιβίωση του δικομματικού συστήματος	142
4. Το πολιτικό σύστημα	145

ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΚΤΗ: Η κάτοψη του 20ου αιώνα

1. Η ιστορική προσέγγιση του 20ου αιώνα	151
2. Τα χαρακτηριστικά και οι ιδιομορφίες της ιστορικής εξέλιξης του 20ου αιώνα	154
3. Σημαντικοί μετασχηματισμοί στον θεσμικό πολιτισμό του 20ου αιώνα	162